

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101477

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Багро Таїсія Олександрівна

2. Taisiia Bahro

Кваліфікація: 222

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6881-8229

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Загальна практика – сімейна медицина

Дата захисту: 14-02-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Комунальне некомерційне підприємство "Київської обласної ради "Київська обласна клінічна лікарня"

Код за ЄДРПОУ: 01993701

Місцезнаходження: вул. Багговутівська 1, Київ, 04107, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.146

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.29

Тема дисертації:

1. ОПТИМІЗАЦІЯ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПАЦІЄНТАМ ОСНОВНОГО ПРАЦЕЗДАТНОГО ВІКУ З ОЖИРІННЯМ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ПАЦІЄНТОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ
2. Optimizing the provision of primary medical care to obese patients of prime working age by using a patient-oriented approach

Реферат:

1. Актуальність обраної тематики дисертаційного дослідження пов'язана з розвитком пандемії ожиріння у світі та Україні. Як показує дослідження STEPS, у 2019 році 59% дорослих пацієнтів мали надмірну вагу та 24,8% - ожиріння, прогнозовано зростання цих показників в найближчому майбутньому. Метою дисертаційної роботи стало оптимізувати надання первинної медичної допомоги пацієнтам працездатного віку з ожирінням шляхом використання пацієнторієнтованого підходу. Вивчення стану надання первинної медичної допомоги (ПМД) пацієнтам з ожирінням в Україні та за кордоном показало, що в сучасних настановах та рекомендаціях недостатньо враховані при виборі пацієнторієнтованого підходу лікування ожиріння його патогенетичні взаємозв'язки розвитку з процесами порушення сну/бадьорості, харчової

поведінки, психоемоційного стану внаслідок зниження функціонування серотонінергічної системи, особливо у пацієнтів з порушеннями циркадних ритмів і позмінним типом роботи. Обґрунтовано і запропоновано використання комплексу опитувальників (Dutch Eating Behavior Questionnaire (DEBQ), Госпітальна шкала тривоги та депресії (HADS), Epworth Sleepiness Scale (ESS), Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI), 36-Item Short Form Health Survey (SF-36), IPAQ (International Physical Activity Questionnaire), FINDRISC) для покращення вивчення етіопатогенетичних чинників ожиріння і надання допомоги пацієнтам з ожирінням I та II ступенів, що лаконічно та швидко додатково допоможуть визначити стан пацієнта для обрання пацієнторієнтованого підходу терапії. Використання розрахункового індексу ABSI найкраще діагностує абдомінальний тип ожиріння та додатково має прогностичне значення щодо ризиків виникнення хронічних неінфекційних захворювань та смертності. При клінічній оцінці дослідної групи пацієнтів основного працездатного віку з ожирінням I та II ступенів було виявлено, що у 100% наявне ожиріння абдомінального типу, на відміну від практично здорових осіб спостерігались: підвищені рівні артеріального тиску ($p < 0,001$), наявність клінічно вираженої тривоги та депресії ($p < 0,001$), порушення харчової поведінки ($p < 0,001$), порушення якості сну ($p < 0,001$), наявність надмірної сонливості вдень за шкалою Епворта ($p < 0,001$), у 50,67% пацієнтів виявлено хронічне порушення сну при позмінній роботі (ХПСПр). Враховуючи визначені особливості, пацієнтів дослідної групи (ІМТ=30,0-39,9 кг/м²) розподілено на 2 підгрупи, до I-ї увійшли пацієнти з денним графіком роботи (без порушень циркадних ритмів), а до II-ї – з позмінним (нічним) типом графіку роботи. Детальний аналіз показників обох підгруп показав, що у пацієнтів II підгрупи з ХПСПр спостерігались підвищений рівень сонливості ($p < 0,05$), зниження якості сну ($p < 0,05$) та рівня фізичної активності ($p < 0,05$). З метою оптимізації лікування пацієнтам I підгрупи запропоновано застосування методики мотиваційного консультування за покроковою системою “5As”, доповненою системою «5R s», з пацієнторієнтованим підходом, що включала модифікацію способу життя (дієтотерапія, фізична активність, гігієна сну) та довготривалу підтримку лікаря і моніторинг дотримання рекомендацій щодо способу життя, гігієни сну, фізичної активності та дієти (2 рази на тиждень).

2. The relevance of the chosen topic of the dissertation research is related to the development of the obesity pandemic in the world and in Ukraine. According to the STEPS study, in 2019, 59% of adult patients were overweight and 24.8% were obese, and these indicators are predicted to increase in the near future. The aim of the dissertation was to optimize the provision of primary medical care to obese patients of working age by using a patient-oriented approach. The study of the state of providing primary medical care to obese patients in Ukraine and abroad showed that modern guidelines and recommendations do not sufficiently take into account when choosing a patient-oriented approach to the treatment of obesity, its pathogenetic interrelationships with the processes of sleep/vigor disturbance, eating behavior, psycho-emotional condition due to a decrease in the functioning of the serotonergic system, especially in patients with circadian rhythm disorders and a variable type of work. The use of a set of questionnaires (Dutch Eating Behavior Questionnaire (DEBQ), Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS), Epworth Sleepiness Scale (ESS), Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI), 36-Item Short Form Health Survey (SF-36), IPAQ (International Physical Activity Questionnaire), FINDRISC) to improve the study of etiopathogenetic factors of obesity and provide assistance to patients with obesity of the I and II degrees, which will briefly and quickly additionally help to determine the patient's condition in order to choose a patient-oriented approach to therapy. Using the calculated ABSI index best diagnoses the abdominal type of obesity and additionally makes it possible to assess the presence of risks of disease and mortality. During the clinical evaluation of the research group of patients of the main working age with obesity of the I and II degrees, it was found that 100% of them had obesity of the abdominal type, in contrast to practically healthy individuals, the following were observed: elevated blood pressure levels ($p < 0.001$), the presence of clinically pronounced anxiety and depression ($p < 0.001$), eating disorders ($p < 0.001$), sleep quality disorders ($p < 0.001$), the presence of excessive daytime sleepiness according to the Epworth scale ($p < 0.001$), 50.67% of patients had shift work disorder. Taking into account the identified features, the patients of the research group (BMI=30.0-39.9 kg/m²) were divided into 2 subgroups, patients with a daily work schedule (without circadian rhythm disturbances) were included in I-II, and patients with shift (night) type of work schedule. A detailed analysis of the indicators of both subgroups showed that in

patients of the II subgroup with shift work disorder there was an increased level of drowsiness ($p<0.05$), a decrease in the quality of sleep ($p<0.05$) and the level of physical activity ($p<0.05$). In order to optimize the treatment of patients of the 1st subgroup, it is proposed to use the method of motivational counseling according to the step-by-step "5As" system, supplemented by the "5Rs" system, with a patient-oriented approach, which included lifestyle modification and long-term support of the doctor and monitoring of compliance with recommendations on lifestyle, sleep hygiene, physical activity and diet (2 times a 8 week for 6 months) (diet therapy, physical activity, sleep hygiene). Armodafinil in a dose of 150 mg per day in the morning was added to the patients of the II subgroup in addition to this technique, as a drug for the treatment of shift work disorder in accordance with the recommendations of the American Academy of Sleep. The indicators were evaluated at 3 control points - after 1, 3, 6 months of observation. During 6 months of treatment in the I subgroup, it was possible to achieve the target reduction in the percentage of body weight loss by $5.51\pm 0.2\%$, which was accompanied by a significant decrease in the level of anxiety and depression ($p<0.01$), improvement in eating behavior ($p<0.05$), increasing the level of physical activity to the recommended level ($p<0.001$), achieving target blood pressure levels ($p<0.01$), reducing the risk of diabetes in the next 10 years ($p<0.001$) and improving the quality of life ($p<0.001$). In the II subgroup, more pronounced positive changes were observed over 6 months - a

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Bagro T, Tkachenko V. The impact of stress on pathogenetic mechanisms of obesity (Systematic review). Сімейна медицина. 2020;4(90):88-91. doi:<https://doi.org/10.30841/2307-5112.4.2020.217975>.
- Tkachenko V, Bagro T. Quality of life, mental health and sleep disorders in obese people of working age. West Kazakhstan Medical Journal. 2021;63(3):145-150. doi:10.24412/2707-6180-2021-63-145-151.
- Bagro T, Tkachenko V. Mental health and sleep disorders in obese patients, their relationship with clinical-pathogenetic changes in the body and impact on quality of life. Family Medicine. European practices. 2022;4(102):5-10. doi:10.30841/2786-720X.4.2022.274617.
- Bagro T, Tkachenko V. Effectiveness of motivational counseling for lifestyle modification in obese patients using a patient-centered approach. Family Medicine. European practices. 2023;1(103):20-27. doi:10.30841/2786-720X.1.2023.277475.
- Tkachenko V, Bagro T. The effect of combination of motivational counseling with armodafinil therapy in obese patients with shift work disorder in primary care. Family Medicine and Primary Care review. 2023;25(4):. doi:<https://doi.org/10.5114/fmpcr.2023.132617>
- Tkachenko V, Bagro T. Comparative characteristics of efficiency motivational counseling and combining it with armodafinil therapy in primary care for patients with 12 obesity. Polski Mercuriusz Lekarski. Polish Medical Journal. 2023;LI(5):548-557. doi:10.36740/Merkur202305115.
- Tkachenko V, Bagro T. The correlation between body weight, serotonin levels, mental health status, sleep disorders and metabolism in patients with obesity. International journal of endocrinology (Ukraine). 2023;19(5):354-362. doi:<https://doi.org/10.22141/2224-0721.19.5.2023.1299>.
- Ткаченко ВІ, Багро ТО. Сучасні підходи до комплексного лікування ожиріння з пацієнторієнтованим підходом. Здоров'я суспільства 2023;12(2):23-30
- Багро ТО. Вибір інструментів для комплексної оцінки стану пацієнтів з ожирінням з метою пацієнторієнтованого лікування у первиній медичній допомозі. Сімейна медицина. Європейські

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U001145

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Вікторія Іванівна

2. Victoria Tkachenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.38

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0789-5340

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57194054443

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабінець Лілія Степанівна

2. Liliia S. Babinets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0560-1943

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Величко Валентина Іванівна

2. Valentyna Velychko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.38

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1936-3421

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57204590279

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кебкало Андрій Борисович

2. Andrii Kebkalo

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6517-6902

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57203965285

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені

П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маньковський Борис Микитович

2. Boris Mankovsky

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8289-3604

Додаткова інформація: Scopus ID 57204863140

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01897908

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 67, Київ, 04114, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бенца Тетяна Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бенца Тетяна Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна